

Kursplan
Militärhistoria - grundkurs

Military History - Basic Course

Kurskod	1MH076	Huvudområde	Historia med inriktning mot militärhistoria
Gäller från termin	VT2022	Institution	Institutionen för krigsvetenskap och militärhistoria
Utbildningsnivå	Grundnivå	Ämne	Historia med inriktning mot militärhistoria
Omfattning	30.0 Högskolepoäng	Undervisningsspråk	Undervisningen bedrivs på svenska.
Fördjupning	G1N	Fastställande instans	Forsknings och utbildningsnämndens kursplaneutskott
Betygsskala för helkurs	Underkänd, Godkänd, Väl godkänd	Fastställd	2021-06-21
Revision	1.2		

Behörighetskrav

Historia A alternativt Historia 1a1 + 1a2 eller Historia 1b och Engelska B alternativt Engelska 6.

Kursens huvudsakliga innehåll och upplägg

Kursen behandlar krigföringens utveckling och relationen krigsmakt, stat och samhälle i olika delar av världen från forntiden fram till idag. Kursen är uppdelad i tre kronologiska och en tematisk delkurs. De kronologiska delkurserna utgörs av Från krigarband till kondottiärer som omfattar antiken och medeltiden; Krut, knektar och kungar som berör den tidigmoderna epoken; och Järnvägar, värnplikt och kärnvapen som hanterar den moderna tiden. Delkurs 4: Östersjön - strategi, operationer och taktik är en tematisk fördjupningskurs som illustrerar krigföringens nivåer.

Samtliga delkurser inleds med föreläsningar som presenterar olika centrala moment under de olika epokerna. I föreläsningarna introduceras även historisk förändring över tid. Föreläsningarna kombineras löpande med självstudier och seminarier, där de senare syftar till att fördjupa olika centrala teman inom respektive delkurs. Under delkurs 1 introduceras också källkritikens grunder och dessa utgör sedan en viktig del i seminarier med källkritiska övningar.

Delkurser

1. Från krigarband till kondottiärer – krig och samhälle fram till medeltidens slut

From Warrior Bands to Condottieri – War and Society until the End of The Middle Ages

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Delkursen behandlar militärhistorien från den neolitiska revolutionen fram till cirka 1500. Tyngdpunkten ligger på de antika medelhavscivilisationerna samt det medeltida Västeuropas militärhistoria.

2. Krut, knektar och kungar – krig och samhälle 1500–1815

Gunpowder, Soldiers and Kings – War and Society 1500–1815

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Delkursen behandlar den tidigmoderna epoken (1500–1815) med fokus på krigföringens tekniska och politiska utveckling i samband med framväxten och införandet av den breda fronten av eldvapen, nya befästningar och stora flottor i Europa. Perioden anses utgöra startpunkten för Europas globala dominans.

3. Järnvägar, värnplikt och kärnvapen – krig och samhälle efter 1815

Railways, Conscription, and Nuclear Arms – War and Society after 1815

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Delkursen behandlar samspelet mellan ekonomisk produktivitet, teknisk utveckling, samhällsorganisation och militärt tänkande. Perioden 1914–1989 ägnas särskild uppmärksamhet, liksom frågor rörande industriell beredskap och utvecklingen av doktriner

för flygstridskrafter samt mekaniserade förband.

4. Östersjön – strategi, operationer och taktik ur ett historiskt perspektiv

The Baltic Sea – Strategy, Operations and Tactics from a Historical Perspective

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Kursen behandlar Östersjöregionens militärhistoria med tyngdpunkt på utvecklingen under de senaste 200 åren och med utgångspunkt i strategiska, operativa och taktiska förhållanden. De specifika företeelser som präglar krigföring i Östersjöregionen – öarna, skärgårdsterrängen och de korta avstånden, ägnas särskild uppmärksamhet.

Lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

Delkurs 1

Kunskap och förståelse

- redogöra för historiska och militärhistoriska sammanhang och skeenden utifrån ett studium av politiska, kulturella, ekonomiska, sociala och militära förhållanden under antiken och medeltiden,
- förklara hur militärhistorisk teoribildning påverkar förståelsen av krig under antik och medeltid, ur ett historiskt perspektiv,
- förklara enklare kronologiska samband, sammanhang och olika synsätt på historisk förändring, rörande antik och medeltid,
- redogöra för källkritikens grunder.

Förmåga och färdigheter

- såväl muntligen som skriftligen redogöra för och diskutera militärhistoriska problem rörande antiken och medeltiden,
- analysera källtexter, ställa dessa mot varandra och framställa resultaten såväl muntligen som skriftligen,
- tillämpa källkritiska principer och göra en enklare källkritisk analys,
- såväl muntligen som skriftligen argumentera för olika synsätt gällande historisk förändring, rörande antiken och medeltiden.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- analysera militärhistoriska problem utifrån en vetenskaplig-kritisk attityd.

Delkurs 2:

Kunskap och förståelse

- redogöra för historiska och militärhistoriska sammanhang utifrån ett studium av politiska, kulturella, ekonomiska, sociala och militära förhållanden under tidigmodern tid,
- förklara enklare kronologiska samband, sammanhang och olika synsätt på historisk förändring rörande tidigmodern tid,

Förmåga och färdigheter

- såväl muntligen som skriftligen redogöra för och diskutera militärhistoriska problem, rörande tidigmodern tid,
- analysera källtexter från olika epoker och av olika karaktär, ställa dessa mot varandra och framställa resultaten såväl muntligen som skriftligen.
- tillämpa källkritiska principer och genomföra en enklare källkritisk analys,
- såväl muntligen som skriftligen argumentera för olika synsätt gällande historisk förändring, rörande den tidigmoderna epoken.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- analysera militärhistoriska problem utifrån en vetenskaplig-kritisk attityd.

Delkurs 3:

Kunskap och förståelse

- redogöra för historiska och militärhistoriska sammanhang utifrån ett studium av politiska, kulturella, ekonomiska, sociala och militära förhållanden rörande modern tid,
- förklara enklare kronologiska samband, sammanhang och olika synsätt på historisk förändring rörande modern tid,

Förmåga och färdigheter

- såväl muntligen som skriftligen redogöra för och diskutera militärhistoriska problem, rörande den moderna tiden,
- analysera källtexter från olika epoker och av olika karaktär, ställa dessa mot varandra och framställa resultaten såväl muntligen som skriftligen,
- tillämpa källkritiska resonemang på olika typer av källmaterial med allt högre svårighetsgrad,
- såväl muntligen som skriftligen argumentera för olika synsätt gällande historisk förändring, rörande den moderna epoken.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- analysera militärhistoriska problem utifrån en vetenskaplig-kritisk attityd.

Delkurs 4:

Kunskap och förståelse

- förklara östersjöområdets geopolitiska och strategiska roll i en global och europeisk kontext, ur nutida och historiskt perspektiv,
- redogöra för militäroperativa förhållanden i Östersjöområdet, ur nutida och historiskt perspektiv,
- diskutera hur militär förmåga skapas i Östersjöområdet utifrån skiftande samhälleliga och teknologiska förutsättningar, ur nutida och historiskt perspektiv.

Förmåga och färdigheter

- muntligen och skriftligen redogöra för, analysera och diskutera sammanhang, perspektiv och problemställningar när det gäller strategi, operationer och taktik utifrån vetenskaplig litteratur.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- analysera och värdera olika aspekter av krigföring och militär resursanvändning i Östersjöområdet.

Undervisningsformer

Seminarier

Föreläsningar

Fältövningar

Självstudier

Examination

Från krigarband till kondottiärer

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Delkursen examineras genom aktivt deltagande i obligatoriska seminarier med betygsskalan U och G. I examinationen ingår också en individuell skriftlig hemtentamen. På denna del av examinationen tillämpas betygsskalan U, G och VG.

Examinator kan besluta om komplettering för att betyget godkänt på kursen ska kunna uppnås. Studenten har tre arbetsdagar för komplettering efter det att kompletteringsuppgift meddelats, om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger. Sent inkomna examinationer betygssätts inte om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger.

Krut, knektar och kungar - krig och samhälle 1500-1815

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Delkursen examineras genom aktivt deltagande i obligatoriska seminarier med betygsskalan U och G. I examinationen ingår också en individuell skriftlig hemtentamen. På denna del av examinationen tillämpas betygsskalan U, G och VG.

Examinator kan besluta om komplettering för att betyget godkänt på kursen ska kunna uppnås. Studenten har tre arbetsdagar för komplettering efter det att kompletteringsuppgift meddelats, om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger. Sent inkomna examinationer betygssätts inte om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger.

Järnvägar, värnplikt och kärnvapen

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Delkursen examineras genom aktivt deltagande i obligatoriska seminarier med betygsskalan U och G. I examinationen ingår också en individuell skriftlig hemtentamen. På denna del av examinationen tillämpas betygsskalan U, G och VG.

Examinator kan besluta om komplettering för att betyget godkänt på kursen ska kunna uppnås. Studenten har tre arbetsdagar för komplettering efter det att kompletteringsuppgift meddelats, om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger. Sent inkomna examinationer betygsätts inte om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger.

Östersjön - strategi, operationer och taktik

Omfattning: 7.5 Högskolepoäng

Betygsskala: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd

Delkursen examineras genom aktivt deltagande i obligatoriska seminarier och individuella skriftliga PM.

Sent inkomna examinationer betygsätts inte om inte särskilda och av examinator godkända skäl föreligger. Examinator kan besluta om komplettering för att betyget godkänd på kursen ska kunna uppnås. Kompletteringsuppgift ska inlämnas senast fem arbetsdagar efter att resultat och kompletteringsuppgift meddelats för det examinerande momentet i fråga.

Betyg

Betygsättning sker genom en tvågradig betygsskala: Underkänd (U), Godkänd (G) på seminarier och en tregradig betygsskala Väl godkänd (VG) Godkänd (G) Underkänd (U) för hemtentamen. Betygskriterier redovisas senast vid kursstart.

För betyget Godkänd (G) på kursen krävs Godkänd (G) på samtliga examinerande moment.

För betyget Väl godkänd (VG) på kursen krävs utöver krav för Godkänd (G), Väl Godkänd (VG) på hemtentamen.

Antal examinationstillfällen

Antalet examinationstillfällen är inte begränsat.

Begränsningar examen

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i denna kurs.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller när kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminsperiod examineras enligt denna kursplan.

Övrigt

Kursen ges inom ramen för Försvarshögskolan kandidatprogram med inriktning militärhistoria eller statsvetenskap. Kursen ges även som fristående kurs.

Om en student har ett beslut från Försvarshögskolan om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, får examinator besluta om alternativa examinationsformer för studenten.

Kursvärdering genomförs efter avslutad kurs genom kursansvarigs försorg och ligger till grund för eventuella förändringar av kursen.

Litteraturlista
Militärhistoria - grundkurs

Military History - Basic Course

Kurskod	1MH076
Revision	1.2
Litteraturlista gäller från datum	2022-11-23
Litteraturlista fastställande datum	2022-11-07

Delkurs 1: Från krigarband till kondottörer – krig och samhälle från äldsta tid till medeltidens slut (7,5 hp)

Chrissantos, Stefan G. Warfare in the Ancient World (Praeger Publications New York 2008) 250 s.

Jensen, Kurt Villads, Korstågen. Européer I heligt krig under 500 år. Dialogos Förlag, Stockholm 2017, kap 1-9 och 11, 333 s.

Hanson Victor Davis, The Western Way of War. Infantry Battle in Classical Greece. 2nd edition. University of California Press, Berkeley/Los Angeles 2000 eller senare uppl., 228 s.

Introduktion till Militärhistoriska studier – historieämnets karaktär, grundläggande terminologi och några ord om akademiskt skrivande (Kompendium MHA 2017) 22 s

Mattern, Susan P, Rome and the Enemy. Imperial Strategy in the Principate. University of California Press, Berkeley/Los Angeles 2002, 222 s.

Militär organisation, användning och förmågeskapande – En begreppsintroduktion för militärhistoriker (Kompendium MHA 2017) 25 s.

Nicholson, Helen J., Medieval warfare: theory and practice of war in Europe, 300–1500 (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003). s. 1–166= 166 s.

Santosuosso, Antonio, Barbarians, Marauders, and Infidels. The Ways of Medieval Warfare. Westview Press, Boulder (Co.) 2004, kap 1-13 och 16-18 = 240 s.

Thurén, Torsten: Källkritik. Liber, Stockholm 2019: ca 150 s.

Utöver detta tillkommer ca 50 sidor metodkompendier. Texter på uppåt 100 sidor som distribueras genom kurslärarens försorg kan tillkomma.

Totalt cirka: 1550 sidor.

Delkurs 2: Krut, knektar och kungar- krig och samhälle 1500–1815 (7,5 hp)

Bell, David, *The First Total War: Napoleon's Europe and the Birth of Modern Warfare*, New York 2008 eller senare uppl., ca 400 s

Black, Jeremy, *European Warfare in a Global Context, 1660-1815*, London 2007 eller senare uppl., 234 s

Frost, Robert I, *The Northern Wars, 1558-1721*. Pearson Education Ltd 2000 eller senare uppl., ca 400 s.

Hobson, Rolf, *Krig og strategisk tenkning 1500-1945: Samfunnsendring, statssystem og militær teori* (Oslo, Cappelen akademisk forlag 2005), s 13-185 (172 sid)

Introduktion till Militärhistoriska studier – historieämnets karaktär, grundläggande terminologi och några ord om akademiskt skrivande (Kompendium MHA 2017) 22 s

Lennerstrand, Marie, "I väntan på nästa krig: Livgardets soldater i Stockholm under 1680- och 1690-talet", i *Tillfälliga stockholmare. Människor och möten under 600-år*. Anna Götlind och Marie Lennerstrand (red), Stockholm: Stockholmia förlag, 2017., s 157-177. (20 s)

Militär organisation, användning och förmågeskapande – En begreppsintroduktion för militärhistoriker (Kompendium MHA 2017) 25 s.

Parker, Geoffrey, *The Military Revolution and the Rise of the West 1500-1800*, Cambridge 1996 eller senare uppl., c 250 s

Sjöberg, Maria, *Kvinnor i fält 1550-1850*, Hedemora 2008, 236 s

Sjöblom, Ingvar, "Kungliga befälhavare i Krig och fred. Erik XIV och Johan III som befälhavare på strategisk- operativ och taktisk ledningsnivå" i *Militært Ledarskap – Endring över tid? Knut Arsta* (red). Forsvarsmuseets småskrift nr. 53. Oslo: Forsvarsmuseet, 2021., s 131-167. (36 s)

Thurén, Torsten, *Källkritik*. Liber, Stockholm 2019: ca 50 s.

Zetterberg, Kent, "Det finska kriget 1808-1809 i säkerhetspolitisk och strategisk belysning" i *Krig kring Kvarnen, Hårdstedt och Backman* (red). Oravais, 1999, s 53-78. (25 s)

Totalt antal sidor: ca 1 700

Utöver dessa arbeten tillkommer ca 100 s för metodundervisning främst i form av källtexter på svenska eller engelska.

Black, Jeremy, *European Warfare 1815-2000*. Red Globe Press, London 2001: ca 240 s.

Hobson, Rolf, *Krig og strategisk tenkning i Europa 1500-1945. Samfunnsendring – statssystem – militærteori*, Cappelen forlag Oslo 2005, ca 190 s

Introduktion till Militärhistoriska studier – historieämnets karaktär, grundläggande terminologi och några ord om akademiskt skrivande (Kompendium MHA 2017) 22 s

Karlsson, Klas-Göran, *Europa och världen under 1900-talet. 2. [kompletterade] uppl.* Liber, Stockholm, 2003: ca 265 s

Militär organisation, användning och förmågeskapande – En begreppsintroduktion för militärhistoriker (Kompendium MHA 2017) 25 s.

Overly, Richard, *Why the Allies Won*. Jonathan Cape, London 1996: ca 350 s.

Sundevall, Fia, *Det sista manliga yrkesmonopolet: Genus och militärt arbete i Sverige 1865–1989*. Makadam, Stockholm 2011: ca 250 s.

Thurén, Torsten, *Källkritik*. Liber, Stockholm 2019: ca 50 s.

Utöver detta tillkommer ca 50 sidor metodkompendier. Texter på uppåt 100 sidor som distribueras genom kurslärarens försorg kan tillkomma.

Totalt cirka: 1500 sidor.

Delkurs 4: Östersjön – strategi, operationer och taktik ur ett historiskt perspektiv (7,5 hp)

Ahlbäck, Anders "Som en piskad hund: bilder och motbilder av manlighet i den finska värnplikts-armén kring år 1930", i Scandia 2006 s 52-71

Barrett, Michael B., Operation Albion: The German Conquest of the Baltic Islands (Indiana University Press, Bloomington 2007), ISBN: 978-0-253-34969-9, 298 s.

Clemmesen, Michael H, "Denmark in the Shadow of German Military Might – The hostage of its geographical position in times of international turbulence and rapid technological change, 1864–1945", i Rystad, Böhme och Carlgren (red.), In Quest of Trade and Security: The Baltic in Power Politics, 1500–1990, II: 1890–1990 (Probus, Stockholm 1994), ISBN: 91-87184-41-9, ca 40 s.

Eliasson, Per & Ericson Wolke, Lars, Mellan Neva och Nordsjön: Förutsättningar för att genomföra väpnad strid i Östersjöområdet (Lund, Nordic Academic Press 2021). 192 s.

Ericson Wolke, Lars, "Gotlands läge jämfört med andra Östersjööars", i Kjellander (red.), Gotlands nationalbeväring och regemente, Band I, Historik, befästningar, Visborgsslätt, verksamhet, regementets särart (Probus, Stockholm 2005), ISBN: 91 - 87184-79-6, 12 s.

Feldbaek, Ole: "Denmark and the Baltic, 1720–1864", The Baltic in Power Politics, 1500–1990, I: 1500–1890 (Probus, Stockholm 1994), ISBN: 91-87184-28-1, 40 s.

Generalstaben, Sveriges krig åren 1808 och 1809, vol. IX, Stockholm 1922, s 330–416 (+ kartorna VII, XII-XIV i bilagsband)

Glete, Jan, "Bridge and Bulwark: The Swedish Navy and the Baltic, 1500–1809", i Rystad, Böhme och Carlgren (red.), In Quest of Trade and Security: The Baltic in Power Politics, 1500–1990, I: 1500–1890 (Probus, Stockholm 1994), ISBN: 91- 87184-28-1, 52 s.

Hårdstedt, Martin, Om krigets förutsättningar. Den militära underhållsproblematiken och det civila samhället i norra Sverige och Finland under Finska kriget 1808-1809, Umeå universitet, 2002. s. 165-192. (finns i fulltext i Diva)

Iko, Per, "Att läsa om krig" i Ericson, Hårdstedt, Iko, Sjöblom och Åselius (red.), Svenska slagfält (Wahlström & Widstrand, Stockholm 2003), ISBN: 91-46-20225-0

Jensen, Bent, "Besættelse av en ny type: Bornholm og den sovjetiske befrielse 1945–1946", i Engman, Max (red.), Väst möter öst: Norden och Ryssland genom historien (Carlssons, Stockholm 1996), ISBN: 91-7203-172-7, 12 s.

Johansson, Alf W, "Östersjöproblematiken i ett historiskt perspektiv, sedd ur svensk synvinkel", Gotlands roll i Östersjön i historiskt perspektiv och nutid, Appendix till Kungl. Krigsvetenskapsakademiens handlingar och tidskrift, vol. 190 1986, 44 s.

Reese, Roger R, "Lessons of the Winter War: A study of military effectiveness of the Red Army, 1939-1940", i The Journal of Military History, 2008, nr 72. S. 825-852. (tillgänglig online)

Sjöblom, Ingvar, Müller, Leos och Åselius, Gunnar "Sjökrig och örlogsflottan" i Ekström, Müller och Nilson (red.) Sjövägen till Sverige: Från 1500-talet till våra dagar (Universus Academic Press, Stockholm 2016) ISBN: 978-91-87439-27-8, 45 s.

Stjernfelt, Bertil, Ålands hav och öar – brygga eller barriär? Svensk-finsk försvarsfråga 1915–1945 (Marinlitteraturföreningen nr 72, Stockholm 1991), ISBN: saknas, 160 s.

Virtanen, Aila; Lämsä, Anna-Maija; Takala, Tuomo, "The War Heroine in the Finnish Organization – Lotta Svärd", i Management, Research and Practice, vol. 9, utgåva 2, juni 2017. (26 s.)

file:/C:/Users/MVI14000/Downloads/THE_WAR_HEROINE_IN_THE_FINNISH.pdf

Westberg; Jacob: Svenska säkerhetsstrategier, 1810–2014, Lund: Studentlitteratur 2015, 240 s.

Åselius, Gunnar, The Rise and Fall of the Soviet Navy in the Baltic, 1921–1941 (Cass, London 2005, ISBN: 0-714-65540-6 (s 29–40, 72–91, 126–136, 175–197; totalt ca 60 s.)

Texter på uppåt 50 sidor som distribueras genom kurslärarens försorg kan tillkomma.

Primärkälla för övning i källkritik: Krigsplan slaget vid Ratan 1809. Sveriges krig (Krigsarkivet), 19: 29.

https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/K0037550_00001#?c=&m=&s=&cv=&xywh=-311%2C3453%2C2565%2C1393

Primärkälla för övning i källkritik: handling ur Finlandskommittén, kriget 1939-1940 (Krigsarkivet). Distribueras av MHA.

Totalt cirka 1450 sidor.